خراسان رضوی

صفحه آخر

یک‌شنبه
۱۸ آذر ۱۳۹۷
اول ربیع الثانی ۱۴۴۰
۸ صفحه/شماره ۴۰۱۱

حکمت روز

پیامبر اکرم (ص)

از چند رنگی و اختلاف در دین خدا بپرهیزید، زیرا یکپارچگی در آن چه حق است ولی شما آن را ناخوش می دارید، از پراکندگی در آن چه باطل است اما خوشایند شماست، بهتر است. خدای سبحان به هیچ یک از گذشتگان و باقی ماندگان بر اثر تفرقه و جدایی خیر و خوبی عطا نکرده است.

نهج البلاغه، از خطبه ۱۷۶

مناجات

خواجه عبدا... انصاری

الهی!
تو موجود عارفانی، آرزوی دل مشتاقانی
یادآور زبان مدّاحانی، چونت نخوانم که نیوشنده آواز راعیانی
چونت نستانم که شاد کننده دل بندگانی
چونت ندانم که زین جهانی و دوست ندارم که عیش جانی
یارب ز شراب عشق سرمستم کن
در عشق خودت نیست کن و هستم کن
از هر چه ز عشق خود تهی دستم کن
یک باره به بند عشق پابستم کن

تنور

عمو شاطر

دستور روحانی برای تسریع در انتخاب استاندار در پی سوال عمو شاطر

بله همان طور که مطلع هستید، هم اینک و با وجود این که بنده «مسئول» تنور هستم ولی دو تا مسئولیت مهم دیگر کشور و بلکن خاور میانه یعنی استانداری خراسان رضوی و فرمانداری مشهد همچنان با «سرپرست» اداره می شود و هنوز «مسئول» (بخوانید خادم) جدید برای این مسئولیت های مهم معرفی نشده است! البته این ها مهم نیست، مهم این است که مسئولان دولتی ما شوخ طبع هستند، با وجود این همه شوخ طبعی کی دیگه علی صبوری نگاه می کنه آخه؟! با این حال چون تماس های زیادی از سوی مردم داشتیم که از مایعنی جناب «عموشاطر» خواسته بودند که این موضوع را از سران دولت پیگیری کنیم، ما نیز پیگیری کردیم، این شما و این پیگیری ما و آن هم پاسخ مسئولان:

روزنامه خراسان رضوی:
رتبه یک نشریات استانی

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان
مدیر مسئول: محمد سعید احدیان
سردبیر: سیدعلی علوی

دفتر مرکزی: مشهد، بلوار شهید صادقی
صندوق پستی: ۵۱۱-۹۱۷۳۵
تلفن: ۳۷۶۳۴۰۰۰-۰۵۱

نمابر دبیرخانه: ۰۵۱۳۷۶۲۴۳۹۵
پذیرش آگهی و اشتراک: ۰۵۱۳۷۰۱۰
پیامک: ۲۰۰۰۹۹۹

چاپ مشهد: شهر چاپ خراسان
روابط عمومی: ۰۵۱۳۷۰۰۹۱۱۱
نمابر تحریریه: ۰۵۱۳۷۶۲۶۵۰۱

به روایت تاریخ

غلامرضا آذری خاکستر

ماجرای مهاجرت پزشک آلمانی به مشهد و اقامتی که مادام العمر شد

طبیب ژرمن

رضا شاه، اسدی و دکتر هامرشلاک در مهرماه ۱۳۱۳ و در مشهد

دراواخر سال ۱۳۱۳ ش. بود که بیمارستان امام رضا(ع)(شاهرضای سابق) در مشهد افتتاح شد. در آن ایام خطه خراسان به شدت به پزشکان متبحر نیاز داشت. بنابراین یکی از اقدامات دولت جذب پزشکان خارجی و استفاده از تجربیات آن ها بود تا این اطبای خارجی، برای بیماران ایرانی شان نسخه بپیچند. بررسی اسناد و مدارک پزشکی این بیمارستان نشان می دهد، در تاریخ ۲۹ خرداد ۱۳۱۳ سید حسن تقی زاده وزیر مختار ایران در فرانسه، طی نامه ای به ریاست وزرا در ارتباط با استخدام پزشک برای بیمارستان امام رضا(ع) نوشته است: «عاقبت با یک طبیب آلمانی مهاجر، که در آلمان مدیر مریض خانه بوده مذاکره را تمام کردیم و حاضر است فوری حرکت کند. قرار شد ماهیانه ۳۵۰۰ ریال حقوق و سه هزار و پانصد مارک برای منزل بگیرد.»[۱]

مردی که نامش در این نامه آمده بود، سیگفرید هامرشلاخ(هامرشلاک) بود. او متولد شانزدهم ژانویه ۱۸۷۱ م. و اهل شهر مادربرگ آلمان بود. در وصف سوابقش نوشته اند: وی در دانشکده های پزشکی شهرهای ورسبورگ، لایپسسک، برلین به تحصیل پرداخت و در ۱۸۹۳ م./ ۱۳۱۰ ق. فارغ التحصیل شد. هامرشلاخ تخصص خود را در رشته زنان و زایمان از دانشگاه کنیگزبرگ در سال ۱۸۹۸ م. اخذ نمود. در سال ۱۹۰۵ م. به عنوان رئیس بخش زنان و زایمان دانشگاه کنیگزبرگ انتخاب شد و پس از آن به ریاست بخش زنان و زایمان دانشگاه برلین رسید. در سال ۱۹۳۳ م./ ۱۳۱۱ ش. نیز در آلمان بازنشسته شد.[۲]

تلاش های پزشک آلمانی

هامرشلاک در سال ۱۳۱۳ش. به ایران مهاجرت کرد و طبق اسناد مبلغ ۷۰۰ مارک هزینه سفر این طبیب آلمانی به ایران بود.[۳] در تاریخ ۲۶ آبان ۱۳۱۳ مقرر شده است تا جواز ورود مقداری کتب و اشیا و لوازم طبی و مایحتاج هامرشلاخ داده شود.[۴]

وی به عنوان ریاست بخش زنان بیمارستان امام رضا(ع) مشغول به کار شد و پس از دکتر معاضد به ریاست این بیمارستان منصوب شد. در سال ۱۳۱۴ ش. روزهای شنبه، سه شنبه و پنج شنبه از ساعت ۴ الی ۵ بعد از ظهر برای امراض زنانه و قابلگی در بیمارستان حضور داشته است.[۵]

در مواردی نایب التولیه آستان قدس از پروفسور هامرشلاخ درخواست نموده تا به مداوای برخی از بیماران در منازلشان برود.[۶] به طوری که در هشتم آذرماه ۱۳۱۳ از صبیه حاج سید نظام الدین سرکشیک آستان قدس عیادت نموده است.[۷]

وی در سال ۱۳۱۵ ریاست افتخاری کنفرانس های علمی پزشکان در بیمارستان شاهرضا(امام رضا(ع)) را بر عهده داشته است.[۸] او همچنین از جمله سخنرانان مراسم دریافت کلاه مدرسه پرستاری پروین در ۲۵ فروردین ۱۳۱۷ بود.[۹]

استاندار نوشت: دیگر احتیاجی نخواهد بود که مردم برای معالجه به اروپا بروند

استاندار خراسان در تاریخ ۱۳۱۷/۱/۸ طی نامه ای به رئیس الوزرا به اهمیت استخدام هامرشلاک اشاره کرده و نوشته است: «وجود یک نفر پزشک عالی رتبه مثل پروفسور هامرشلاک در بیمارستان شاهرضا(امام رضا(ع) فعلی) مفید است و بودن او در این جا یک عده بانوان ایرانی را از رفتن به فرنگستان برای معالجه مستغنی کرده است. هرگاه چند نفر متخصص درجه اول مثل مشارالیه در کشور داشته باشیم، هیچ احتیاجی نخواهد بود که مردم برای معالجه به اروپا بروند.[۱۰]»

قرارداد دکتر هامرشلاک تبعه دولت آلمان برای مدیریت این بیمارستان و به عنوان پزشک مخصوص زایشگاه، از مهرماه ۱۳۱۹ تا مهر ۱۳۲۲ تمدید شده و طبق اسناد، وی موظف بود، تمام مقررات اداری آستان قدس و دستوراتی را که از طرف این مجموعه به وی داده می شد انجام دهد و تمام سعی و کوشش خود را برای حُسن جریان امور بیمارستان و معالجه به موقع بیماران بگذارد و همیشه و در هر حال حفظ منافع و انتظامات بیمارستان را جداً منظور کند و تعهد می نماید به هیچ شغلی به جز خدمت در داخل بیمارستان اشتغال نورزد. همچنین در این قرارداد دکتر هامرشلاخ متعهد شده در کارهای مذهبی و سیاسی کشور ایران دخالت نکند و ماهیانه مبلغ ۶۴۰۰ ریال حقوق دریافت کند. البته تاکید شده بود که در موقع فسخ قرارداد مبلغ ۷۰۰ مارک (برابر با ۴۴۸۰ ریال آن دوران) به وی پرداخت شود و از مرخصی یک ماه در سال نیز برخوردار باشد.[۱۱] همچنین در ۲۶ اسفند ۱۳۱۹ نایب التولیه از دکتر هامرشلاک درخواست آزمایش آب منبع مشهد را نموده است.[۱۲]

مشهد و نگرانی از شیوع سل ریوی

دکتر هامرشلاک در سیزدهم خردادماه ۱۳۲۱ طی نامه ای به نایب التولیه از سل ریوی به عنوان یکی از بیماری های فراوان در مشهد یاد کرده و تأسیس بیمارستان مسلولین را پیشنهاد داده است: «فراوانی بیماری های سلی، مخصوصاً سل ریوی در مشهد ایجاب می نماید که امعان نظر بیشتری به این قسمت شود و توجه وزارت بهداری به لزوم مبارزه با سل ریوی در این شهرستان جلب شود. آمار بیمارستان شاهرضا و مشاهدات عمومی پزشکان آزاد مشهد که در مجمع ماهیانه (کانون پزشکان مشهد) نیز بارها تایید شده و این مسئله را مدلل می سازد و تردیدی نیست که بیماری سل در مشهد از هر شهرستان دیگری بیشتر است.

همواره عده ای بیمار مبتلا به سل ریوی به این بیمارستان مراجعه می کنند که به واسطه فراهم نبودن وسایل معاینه ناچار عذر آنان خواسته می شود. بنابراین استدعا می شود که لزوم تأسیس یک تیمارگاه مبارزه با سل ریوی را در این شهرستان به وزارت بهداری تأکید فرمایند که هرچه زودتر بودجه کافی برای مبارزه با این آفت اجتماعی تأمین شود. البته در این تیمارگاه ممکن خواهد شد که مسلولین را تا آن جایی که خطر سرایت آنان مرتفع شود معالجه نموده و منظور بهداشتی وزارت بهداری را تأمین کرد و این خود خدمت مهمی است که، از این حیث به اهالی مشهد و این استان خواهد شد.»

وی در جای دیگری از این درخواست متذکر می شود: ضمناً این بیمارستان هم به واسطه دارا بودن لوازم و وسایل کافی رادیولوژی ممکن است به این تیمارگاه از حیث معاینات و تشخیص مسلولین و پیشرفت معالجه آنان همراهی نموده، اشکال مهم و اساسی هزینه فوق العاده را که از این حیث در تأسیس تیمارگاه مبارزه با سل موجود است از عهده وزارت بهداری بردارد. عجالتاً تا موقعی که مقدمات کار فراهم شود مستدعی است اجازه فرمایند، آقای دکتر حسین اسدی بازرس بهداری استان نهم، که تحصیلات خود را در اروپا مخصوصاً در معالجات سلی نموده و معلومات کافی از این حیث دارد و فعلاً در خدمت وزارت بهداری است استفاده نماییم و به آستان قدس انتقال دهند که اقلاً در مطب عمومی این بیمارستان تا موقعی که مقدمات تأسیس تیمارگاه فراهم شود با وسایل فعلی تا آن جایی که ممکن است به مداوا و تسکین حال مسلولین که مراجعه می نمایند بپردازد.[۱۳]»

هامرشلاک پس از شش سال تابع کشور ایران شد. جایی در میان اسناد ذکر شده که وی در سال های پایانی عمر به بیماری بورگر (اختلال انسدادی غیر آترواسکلروتیک سرخرگ ها و سیاهرگ های کوچک) مبتلا شد و در سال ۱۹۳۳ م. از کار کناره گرفت و در بیمارستان سکونت کرد و تا پایان عمر به عنوان مشاور به کادر درمانی این بیمارستان کمک می نمود. دکتر هامرشلاک در شهریور ۱۳۲۰ و در دورانی که مشهد به اشغال روس ها درآمد، رئیس بیمارستان بود[۱۴]. در دومین روز اشغال مشهد، این پزشک آلمانی به دژبانی احضار شد و پس از بازجویی، روس ها دریافتند که وی تابعیت ایران اختیار نموده و مورد سوءظن نیست و از این روی هامرشلاک را مرخص کردند تا به کار خود ادامه دهد. دکتر هامرشلاخ در سال ۱۳۲۴ به سبب کهولت سن و کسالت، خانه نشین شد.[۱۵] و در سال ۱۹۴۸ م./ ۱۳۲۷ ش. در ایران درگذشت.[۱۶]

منابع

[۱]. مرکز اسناد آستان قدس رضوی، سند شماره، ۹۸۸۹۰/۷۱
[۲]. بی نام، تاریخچه بیمارستان امام رضا، مشهد، روابط عمومی بیمارستان امام رضا، ۱۳۹۱، ص ۸۹
[۳]. دولت ایران و متخصصان مهاجر آلمانی (۱۳۱۹-۱۳۱۰ ش). به کوشش رضا آذری شهرضایی. تهران: سازمان اسناد ملی ایران. پژوهشکده اسناد. ۱۳۷۴، ص ۸۷
[۴]. سند شماره، ۹۹۲۰۷/۹
[۵]. روزنامه آزادی، شماره ۹۸۹، ۳۱ مرداد ۱۳۱۴
[۶]. سند شماره، ۹۹۹۶۵/۷
[۷]. همان، ۹۹۱۵۸
[۸]. همان، ۱۰۱۷۱۱/۱۴
[۹]. تاریخ پرستاری خراسان. رامین رامین نژاد. مشهد: آهنگ قلم. ۱۳۹۱، ص ۳۱
[۱۰]. دولت ایران و متخصصان مهاجر آلمانی (۱۳۱۹-۱۳۱۰ ش)، ص ۱۰۴
[۱۱]. سند شماره، ۹۰۰۴۵/۱۰۵
[۱۲]. همان، ۹۵۴۰۴/۱
[۱۳]. همان، ۸۱۸۲۴/۱۴
[۱۴]. جنگ جهانی در ایران. سر کلارمونت اسکراین. ترجمه غلامحسین صالحیار. تهران: سازمان چاپ و انتشارات اطلاعات. بی تا، ص ۱۹۵
[۱۵]. یک صد سال طب نظامی در خراسان. رامین رامین نژاد، ص ۷۴
[۱۶]. همان، ص ۵۲

یادداشت

عباسعلی قزل سوفلو

رئیس پژوهشکده محیط های خشک

فقدان تولید محتوای اصیل علمی در حوزه آب و اقلیم

امروزه بحران فراگیر و فزاینده آب، موجودیت، حیات، فرایند توسعه و تمدن بسیار کهن مان، ایران عزیز را سخت تهدید می کند. به باور بسیاری از آینده پژوهان، آب اصلی ترین چالش در مسیر توسعه کشور طی سال های اخیر و پیش رو بوده و خواهد بود. در مدیریت فراگیر و روزآمد آب، ابعاد اجتماعی و فرهنگی نقش پُررنگ تری یافته اند، توسعه رسانه های اجتماعی و تسهیل در اطلاع رسانی لایه های اجتماعی و آموزش عمومی، نقش بی بدیلی در فرهنگ سازی ایفا می کنند. به واسطه فقدان روش های علمی و دانش پایه در راهبرد مدیریت و بدتر از آن توسعه ناموزون و سیاست زده، عامه گرایی هنوز هم رونق بازار دارد و این امر مهم به ضعف در تولید محتوای اصیل و دانش گرا به ویژه در حوزه آب و اقلیم منجر شده است. مدتی است که رسانه های اجتماعی جولانگاه برخی اخبار، تحلیل ها و نظریه های نادرست و غیر علمی در این خصوص شده اند. گذشته از رویه حاکم بر رسانه های اجتماعی امروزی، عاملی که موجب گسترش این دست اخبار و نظریه ها شده، داشتن خریدار در میان بعضی از مسئولان است. البته این مشکل فقط در موضوع آب نبوده و بسیاری از پدیده های طبیعی، اجتماعی، فرهنگی و ... را نیز شامل شده است. ***پروژه هارپ و برداشت های ناصحیح**: نمونه ای از این دست نظریه ها، اظهار نظرهای عجیب و گسترده در خصوص پروژه جاه‌طلبانه «هارپ» یا «برنامه پژوهشی یونوسفر فعال با فرکانس بالا» است که تاکنون نظرات مختلفی درباره اهداف توسعه آن مطرح شده است. این پروژه نظامی در سال ۱۹۹۳ توسط ارتش ایالات متحده آمریکا به منظور انجام تحقیقات روی اتمسفر زمین آغاز و تأسیسات آن در آلاسکا احداث شده است. نکته دارای اهمیت این که پس از شروع پروژه هارپ در سال ۱۹۹۳، به دلیل ماهیت محرمانه آن و اطلاعات اندکی که متولیان امر از آن منتشر کرده اند، مباحث مختلفی از سوی برخی بر امکان کنترل آب و هوای زمین با استفاده از تجهیزات پروژه هارپ و ایجاد توفان های سهمگین و زلزله های مخرب در نقاط مختلف دنیا مطرح شد، که تاکنون هیچ منبع موثقی این ادعاها را تأیید نکرده و اساساً به باور بسیاری از دانشمندان، از لحاظ علمی امکان چنین کاری وجود ندارد. ***تداوم دوره های خشک و ترسالی**: تواتر دوره های خشک و تر و خشکسالی و ترسالی، سیمای طبیعی اقلیم هاست. البته این امر از تغییر اقلیم و گرمایش جهانی پوسته زمین تاثیر می پذیرد اما اظهار این که ایران در ۵۰ سال گذشته دوره ای خشک را تجربه کرده یا این که ۳۰ سال دوره ای خشک را پیش روی خود دارد، یا این که دوره خشکسالی خاتمه یافته و در شروع دوره ترسالی هستیم، مطالبی غیر علمی و غیر مستند هستند و پذیرفتنی نیست. بدتر از همه از سازمان فضایی آمریکا (ناسا) نیز نقل قول می شود که باید توجه داشت که این سازمان مرجعی برای پیش بینی رخداد خشکسالی نیست. البته در سال های آینده، ایران نیز در کنار بسیاری از کشورها، به واسطه اثرات تغییر اقلیم و مدیریت ناصحیح منابع آب، متاثر از به هم ریختگی اقلیمی، کاهش میزان بارش، افزایش رخدادهای طبیعی همچون شدت سیل و خشکسالی و توسعه بیابان زدگی را تجربه خواهد کرد. ***بارورسازی ابرها**: در سال های اخیر همواره از بارورسازی ابرها به عنوان راه حل مهم در مقابله با بحران کم آبی یاد شده است. هدف اصلی و مهم بارورسازی، اضافه کردن هسته های یخ ساز به انواع خاصی از توده ابر است. در این زمینه هم به نظر می رسد که اغراقی صورت گرفته است، چرا که بارورسازی بیشتر یک پروژه تحقیقاتی –ترویجی بوده تا یک روش دقیق و قطعی در افزایش میزان منابع آب های تجدید شونده یک کشور. تجربه سال های گذشته کشور و حضور تیم های تحقیقاتی از دیگر کشورها و انجام تحقیقات نظری و میدانی و حتی عملیات موردی، از جمله گام های مثبت در این زمینه است، لیکن اعلام ارقامی نظیر افزایش منابع آب کشور تا ۲۰ درصد، به کمک بارورسازی ابرها، نظری غیر علمی و کاملا نادرست است. ***جنگ اقلیم، جذب سامانه های بارشی و انحراف ابرها از آسمان ایران**: گاهی شنیده می شود، کشورهای متخاصم مانع ورود سامانه های بارشی یا انحراف آن از آسمان کشور می شوند. این از جمله اخباری است که کاملاً غیر ممکن و غیر علمی است. اساساً سامانه های بارشی متاثر از جریان عظیم جوی در مدار زمین بوده و در مقیاس جوی، امکان تاثیر بر آن ها غیر ممکن است و در دنیای علم محور امروزی، فکاهی بیش نیست. پای نظریه های جعلی و غیر علمی در حالی به سامانه های جوی باز شده است که به راحتی با استفاده از دانش سنجش از دور و استفاده از تصاویر ماهواره ای که سنجنده های متعدد تهیه و ارسال می کنند، می توان نادرستی آن را اثبات کرد. ***آب های عمیق و رودخانه های زیرزمینی**: از آخرین نظریه های منتشر شده در رسانه های اجتماعی می توان به کشف هزار میلیارد متر مکعب آب در اعماق ژرف زمین در سیستان و بلوچستان اشاره کرد. البته بارها اخبار وجود رودخانه های شیرین و پُرآب زیرزمینی را که از کویر گذشته و به خلیج فارس تخلیه می شود در رسانه ها شنیده ایم. به طور قطع منابع آب های زیرزمینی ژرف در شرایط زمین شناسی خاصی امکان تشکیل دارند و لیکن این که آیا در مناطق کم آب ایران، همان گونه که برخی مسئولان دنبال کشف آن هستند، وجود داشته؟ و مهم تر از آن امکان استحصال داشته؟ و به لحاظ اقتصادی نیز مقرون به صرفه باشد، به نظر دور از واقعیت است. اما به راستی علت اصلی جولان این مطالب نادرست چیست؟ و چه عواملی در تولید و نشر آن ها دخیل است؟ یکی از دلایل اصلی، فقدان مراجع علمی در حوزه آب و محیط زیست، جایگاه ضعیف مراکز مطالعاتی و تحقیقاتی در کشور و نبود مراکز بزرگ پژوهشی است. دلیل بعدی، جذابیت نظریه های علمی جعلی، راه حل های تخیلی و میان بر در حل مسائل پیچیده در میان عوام و حتی برخی از مسئولان است. به طور کلی، فقدان موضوعیت و شمول مباحثی از این دست در برنامه های جامع، کلی نگر و اسناد بالادستی کشور یا عدم اجرای آن ها توسط مسئولان، همچنین نوع دست به دست شدن جایگاه های مدیریتی در کشور و کوشش مدیران جدید برای نقض رویه مدیران قبلی و ... موجب رونق گرفتن طرح این نظرات شده است. از طرفی، گسترش روزافزون رسانه های اجتماعی و تلاش برای جذب مخاطب، هرچند با انتشار مطالب خیالی، آفت جامعه بزرگ رسانه ای شده است. علاوه بر آن مشکلات روانی، سرخوردگی و اختلالات شخصیتی فردی را می توان دلیل دیگر در ظهور و بروز مطالب واهی دانست. دنیای امروز ممزوج با علم و دانش است، ادعاهای علمی بر پایه نظریه های محکم، مطرح و با معیارهای علمی قابل اثبات، راستی آزمایی و سنجیده می شود. بدون شک توسعه مراکز پیشرفته علمی و تحقیقاتی، پژوهشکده ها و پژوهشگاه ها، با بهره گیری از نخبگان، متخصصان، نظریه پردازان و پژوهشگران و تولید محتوای اصیل علمی راه را بر جولان اخبار و تحلیل های جعلی و نادرست خواهد بست.

مشهد # Mashhad

شهر و استان در شبکه‌های اجتماعی

پاییز زیبا در دره ارغوان

بهروز شعیبی، این قاب مشترک و جالب را با محمد بحرانی، صداپیشه و بازیگر از پشت صحنه سریال «گلشیفته» منتشر کرد.